

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1980-1981**

13 NOVEMBER 1980

Voorstel van wet houdende hervorming van de pensioenregeling voor de zelfstandigen

(Ingediend door de heer R. Gillet c.s.)

TOELICHTING

Voor iedereen die de werkelijke toestand van het pensioenstelsel der zelfstandigen kent, zal het duidelijk zijn dat dit stelsel financieel zozeer uit zijn evenwicht geraakt is dat zonder overdrijven kan worden gesproken van het faillissement van het stelsel.

Het is bovendien niet langer mogelijk om ieder jaar tekorten van verscheidene miljarden op te stapelen.

Hoe groot zijn de tekorten en wat zijn de oorzaken?

De bijlagen bij dit wetsvoorstel geven een duidelijk beeld van de toenemende tekorten sedert 1968 (bijlage I). Zo is de gecumuleerde schuld, die begin 1968 3 miljard 392 miljoen bedroeg, gestegen tot 18 miljard 967 miljoen begin 1979. Einde 1979 beliep die schuld meer dan 23 miljard.

Het deficit voor 1980 wordt geraamd op 5 miljard 665 miljoen zodat het gecumuleerde tekort 28 miljard 680 miljoen zal bedragen; het deficit voor 1981 wordt geraamd op 6 miljard 368 miljoen zodat het gecumuleerde deficit meer dan 35 miljard zal bedragen.

Deze catastrofale toestand is hoofdzakelijk te wijten aan onvoldoende voorzorgsmaatregelen.

Het was duidelijk dat het stelsel, hetwelk in 1956 is ingesteld en aan de veranderende omstandigheden werd aangepast, niet levensvatbaar was.

Uit andere bijgevoegde stukken blijkt duidelijk wat de redenen zijn van de mislukking (bijlagen II tot VI).

Kort samengevat komt het hierop neer dat het aantal zelfstandigen aangesloten bij de sociale zekerheid gedaald is

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1980-1981**

13 NOVEMBRE 1980

Proposition de loi portant réforme du régime de pension des travailleurs indépendants

(Déposée par M. R. Gillet et consorts)

DEVELOPPEMENTS

Il est évident, pour tous ceux qui sont informés de la situation réelle du régime de pension des travailleurs indépendants, que la situation financière de ce régime est tellement déséquilibrée qu'on peut parler, sans exagération, de faillite du système.

Il est devenu, en outre, impossible d'accumuler, chaque année, des déficits de plusieurs milliards.

Quels sont ces déficits et quelles en sont les causes?

Les tableaux annexés à la présente proposition de loi expriment clairement la progression des déficits depuis 1968 (annexe I). C'est ainsi que la dette cumulée qui atteignait 3 milliards 392 millions au début de 1968, est passée à 18 milliards 967 millions au début de 1979. A la fin de 1979, cette dette a dépassé 23 milliards.

Le déficit prévu pour 1980 fut de 5 milliards 665 millions, amenant la situation du déficit cumulé à 28 milliards 680 millions et le déficit prévu pour 1981 doit s'élever à 6 milliards 368 millions, amenant le déficit cumulé à plus de 35 milliards.

Les causes de cette situation catastrophique appartiennent essentiellement à l'imprévoyance.

Il était évident que le régime instauré en 1956 et modifié au fil des circonstances n'était pas viable.

D'autres documents, en annexe, démontrent clairement les causes de l'échec (annexes II à VI).

En résumé, alors que le nombre d'affiliés à la sécurité sociale des indépendants passe de 717 872 en 1968 à

van 717 872 in 1968 tot 645 728 in 1979, terwijl het aantal gepensioneerden gestegen is van 249 615 in 1968 tot 424 335 in 1979. Een eenvoudige vergelijking van die cijfers verklaart voldoende het drama in het pensioenstelsel van de zelfstandigen. Hierbij komt dat de pensioentrekkers niet alle zelfstandige zijn in de strikte zin van het woord, maar dat 125 429 van hen landbouwers zijn, wier bijdragen slechts een zeer klein gedeelte vertegenwoordigen van de gezamenlijke middelen.

Zo blijkt uit bijlage VII dat de bijdragen van de landbouwers 14 pct. vertegenwoordigen van de bijdragen voor het sociaal statuut van de zelfstandigen, terwijl de pensioengerechtigde landbouwers ongeveer 30 pct. vertegenwoordigen van het totaal aantal gepensioneerden.

Om dit overzicht te vervolledigen, belichten de bijlagen VIII, IX en X een aspect van de ontwikkeling van de categorieën van pensioengerechtigden en hun indeling per gemeenschap en per gewest.

Dit gezegd zijnde, is het van belang dat de wetgevers die een tekst zullen moeten aannemen waardoor het pensioenstelsel kan worden gesaneerd en gestabiliseerd, de geschiedenis kennen van de werkgroep die sedert 1962 — dit is al 18 jaar — belast is met het onderzoek van het sociaal statuut der zelfstandigen.

Die werkgroep, beter bekend onder de naam « Groupe Allard », is opgericht bij koninklijk besluit van 9 maart 1962. Hij had als opdracht :

- de sociale wetgeving voor de zelfstandigen te onderzoeken;
- de maatregelen voor te stellen die na dit onderzoek wenselijk blijken te zijn;
- de middelen te zoeken om de werking van de instellingen te ordenen.

Van meet af aan heeft de werkgroep gekozen voor een eigen volwaardige sociale zekerheid voor de zelfstandigen, waarbij alle personen worden betrokken die werkelijk een zelfstandig beroep uitoefenen.

De werkgroep wenste tevens eenzelfde grondslag voor de bijdragen van alle zelfstandigen.

Op 13 december 1966 heeft de heer A. d'Alcantara, Minister van Middenstand, de werkgroep Allard opnieuw geïnstalleerd.

Het eindverslag dat op 4 april 1967 aan de Regering werd voorgelegd, bepaalde dat :

1. Gepoogd moet worden de bijdrageplicht eenvormig te maken;
2. Het beroepsinkomen als enige grondslag voor alle bijdragen moet worden beschouwd;
3. Het beheer van het sociaal statuut aan particuliere instellingen moet worden toevertrouwd.

Op 17 december 1968 heeft de nieuwe Minister van Middenstand, de heer Ch. Hanin, de werkgroep opnieuw bijeengeroepen.

De op 14 april 1969 ingediende besluiten waren :

645 728 en 1979, le nombre de pensionnés passe de 249 615 en 1968 à 424 335 en 1979. La simple comparaison des chiffres éclaire à suffisance le drame de la pension des indépendants. Ajoutons à cela que les bénéficiaires ne sont pas seulement indépendants au sens strict du terme mais que 125 429 d'entre eux sont des agriculteurs dont les cotisations ne représentent qu'une très faible partie de l'ensemble des ressources.

C'est ainsi, comme le démontre l'annexe VII, que les cotisations des agriculteurs représentent 14 p.c. des cotisations du statut social des indépendants alors que les agriculteurs bénéficiaires de la pension représentent environ 30 p.c. de l'ensemble des pensionnés.

Pour compléter ce tableau, les annexes VIII, IX et X donnent un aspect de l'évolution des catégories de bénéficiaires des pensions et leur répartition par communauté et par région.

Cela dit, il est intéressant, pour les législateurs qui devraient, enfin, voter un texte qui permettrait d'assainir et de stabiliser le régime, de connaître l'historique du groupe de travail qui est chargé, depuis 1962 — cela fait 18 ans — de l'étude du statut social des travailleurs indépendants.

Ce groupe de travail, mieux connu sous le nom de « Groupe Allard » fut créé par un arrêté royal datant du 9 mars 1962. Sa mission était :

- d'analyser la législation sociale se rapportant aux travailleurs indépendants;
- de proposer des mesures dont l'analyse aurait fait apparaître l'opportunité;
- de rechercher les moyens propres à coordonner le fonctionnement des institutions.

Dès le début de ses activités le groupe de travail a opté pour une sécurité sociale propre aux indépendants qui ne soit pas résiduaire et qui réunisse toutes les personnes qui exercent effectivement cette activité.

Le groupe de travail souhaitait également une même assiette pour les cotisations de tous les travailleurs.

Le 13 décembre 1966, le Ministre des Classes moyennes, M. A. d'Alcantara a procédé à la réinstallation du groupe Allard.

Le rapport final présenté au Gouvernement le 4 avril 1967 stipulait qu'il fallait :

1. Tenter d'uniformiser l'assujettissement;
2. Considérer le revenu professionnel comme base unique pour toutes les cotisations;
3. Confier la gestion du statut social à des organismes privés.

Le 17 décembre 1968, le nouveau Ministre des Classes moyennes, M. Ch. Hanin, a convoqué une nouvelle fois le groupe de travail.

Ses conclusions, en date du 14 avril 1969, furent les suivantes :

1. Het sociaal statuut moet een eigen statuut voor de zelfstandigen zijn, aangepast aan hun behoeften;

2. De Staat moet een belangrijke financiële inspanning opbrengen omdat het bijdragevermogen van de betrokkenen de maximumgrens bereikt.

Wat betreft de filosofie van de hervorming, vroeg de werkgroep dat aan alle burgers door middel van een nationaal basispensioen een behoorlijk inkomen zou worden gewaarborgd en dat voor de zelfstandigen een eigen pensioenstelsel zou blijven bestaan.

Inzake pensioen werden de volgende concrete voorstellen gedaan :

1. Voorrang voor de verhoging van het pensioenbedrag;
2. Versoepeling van de wetgeving voor de jaren van voor 1940;
3. Toekenning van het pensioen zonder onderzoek naar de bestaansmiddelen voor de jaren storting vanaf 1956.

Op verzoek van de heer L. Tindemans, Minister van Middenstand, en de heer A. Steverlynck, Staatssecretaris, is de werkgroep opnieuw bijeengekomen op 26 juni 1972 om een nieuw advies uit te brengen, berustend op de volgende overwegingen :

1. De wereld van de zelfstandigen ondergaat belangrijke wijzigingen zodat de zelfstandigen niet langer welgestelde burgers zijn;
2. Voor de werknemers bestaat er een veralgemeende sociale zekerheid;
3. De idee van de sociale solidariteit blijft terrein winnen.

Dat advies werd in maart 1974 openbaar gemaakt. De werkgroep bevestigde zijn vroeger standpunt met betrekking tot de zelfstandigheid van de sociale zekerheid van de zelfstandigen en was van oordeel dat de idee van een pensioen als een bij-inkomen achterhaald was, maar dat het een middel moest zijn om behoorlijk te leven en diende te worden beschouwd als een gedeeltelijke voortzetting van het bedrijfsinkomen, met dien verstande dat een sociaal minimum moest worden gewaarborgd. Tenslotte werd de koppeling van het pensioen aan het bedrijfsinkomen bestudeerd.

Op initiatief van wijlen de heer L. Hannotte, Minister van Middenstand, kwam de groep bijeen op 4 en 5 december 1976 en nadien in februari 1977, om tot de volgende conclusies te komen :

1. De hypotheek van het verleden moet worden gelicht;
2. Een volledig dossier betreffende de hervorming van het sociaal statuut moet door een overleggroep worden aangelegd.

De laatsbedoelde groep werd op 7 september 1977 door de heer A. Humblet, de nieuwe Minister van Middenstand, verzocht zijn werkzaamheden te hervatten en kwam op 17 en 18 november 1977 tot de volgende conclusies :

1. De schuld per 31 december 1977 moet door de Staat worden overgenomen, hetzij onmiddellijk, hetzij geleidelijk;

1. Le statut social doit être un statut propre aux travailleurs indépendants et adapté à leurs besoins;

2. L'Etat doit faire un effort financier important car la charge contributive des assujettis atteint la limite maximum;

Quant à la philosophie de la réforme, le groupe demandait qu'une pension nationale de base garantisse à tous les citoyens un revenu décent, de même que le maintien d'un régime de pension propre aux indépendants.

Les propositions concrètes en matière de pension furent les suivantes :

1. Priorité au relèvement du montant de la pension;
2. Assouplissement de la législation pour les années d'avant 1940;
3. Octroi de la pension sans enquête sur les ressources pour les années de versement à partir de 1956.

C'est à la demande de M. L. Tindemans, Ministre des Classes moyennes, et de M. A. Steverlinck, Secrétaire d'Etat, que le groupe de travail fut à nouveau réuni le 26 juin 1972, pour donner un nouvel avis inspiré par les considérations suivantes :

1. Le monde des indépendants est soumis à des modifications importantes et ils ne représentent plus nécessairement des citoyens aisés;
2. Le salarié jouit d'une sécurité sociale généralisée;
3. L'idée d'une solidarité sociale ne cesse de gagner du terrain.

Cet avis fut rendu public en mars 1974. Le groupe confirmait son point de vue antérieur sur l'autonomie de la sécurité sociale des indépendants et considérait que l'idée de la pension d'appoint était dépassée, la pension devant être un moyen de vivre décemment et considérée comme continuation partielle du revenu professionnel, étant entendu qu'un minimum social devait être garanti. Enfin, la liaison de la pension au revenu professionnel fut étudiée.

C'est à l'initiative, cette fois, de feu M. L. Hannotte, Ministre des Classes Moyennes, que le groupe s'est réuni les 4 et 5 décembre 1976, puis en février 1977 pour aboutir aux conclusions suivantes :

1. L'hypothèque du passé doit être levée;
2. Un dossier complet sur la réforme du statut social doit être constitué par un groupe de concertation.

Le 7 septembre 1977, ce dernier groupe, invité par M. A. Humblet, nouveau Ministre des Classes Moyennes, à reprendre ses travaux, tira, en date des 17 et 18 novembre 1977, les conclusions suivantes :

1. L'endettement au 31 décembre 1977 doit être repris par l'Etat soit immédiatement, soit progressivement;

2. Het structureel tekort moet worden gedragen door de zelfstandigen (vermeerdering van de bijdragen en aanpassing van de verdeelsleutel van die bijdragen).

Ter openbare vergadering van de Kamer van 1 februari 1978 verklaarde de Minister dat hij een financieringsplan had voorbereid en dat, indien niets werd ondernomen, de schuld in 1982 40 miljard zou bereiken.

Op initiatief van de heer Lavens, Minister van Landbouw en van Middenstand, werd de werkgroep dan opnieuw geïnstalleerd op 1 oktober 1979, met de opdracht concrete voorstellen uit te werken om het tekort weg te nemen, omdat de bijlage bij de Regeringsverklaring van 5 april 1979 voorzag in « de gezondmaking en de stabilisering van de pensioenregeling der zelfstandigen in overleg met de representatieve organisaties ».

Het antwoord van de werkgroep was duidelijk : hij zou geen advies meer uitbrengen « zolang als de overheid geen beslissing zou nemen in verband met de overneming van de « back-service » door de Staat ».

Tenslotte werd de groep opnieuw bijeengeroepen op 4 juli 1980.

1962-1980 : 18 jaar studie, 7 ministers : de heren A. Declerck, d'Alcantara, Hanin, Tindemans, Hannotte, Humblet, Lavens...

Ondertussen zijn de leden van de werkgroep oud geworden; sommigen zijn verdwenen, met name de betreunde voorzitter, de heer Allard. Nieuwe leden zijn benoemd.

Allen, gewezen en huidige leden, hebben de gelegenheid gehad het probleem aan alle kanten te bekijken en de conclusies zijn zo duidelijk dat de voortzetting van deze procedure gedurende nog ettelijke jaren, zou worden beschouwd als een omzeiling van de verantwoordelijkheid en als uitstel van een probleem dat dramatische vormen heeft aangenomen.

Het is dus tijd die 18 jaar studie te benutten om een definitieve hervorming voor te stellen die :

1. Het tekort van het verleden wegwerkt;
2. Het structureel deficit in de eigen regeling van de zelfstandigen aanzuivert.

Dat is het doel van dit voorstel van wet.

Het berust op de volgende overwegingen van de meerderheid van de bevoegde vertegenwoordigers van de zelfstandigen :

1. De verhouding tussen de actieve bevolking en de gepensioneerden is van die aard dat het niet denkbaar is een financieel evenwicht tot stand te brengen binnen het stelsel zelf.

2. Tot het stelsel behoren categorieën van zelfstandigen met een zeer uiteenlopend inkomen. Sommigen wegen op de uitgaven zonder werkelijk bij te dragen aan de ontvangsten. Men moet dus ofwel de inkomsten aanpassen aan de uitgaven, ofwel een ruimer beroep doen op de gemeenschap.

3. Het pensioen van de zelfstandigen dat nu forfaitair en eenvormig is ongeacht de bijdragen, moet, evenals dat van

2. Le déficit structurel doit être supporté par les indépendants (augmentation des cotisations et adaptation de la clé de répartition desdites cotisations).

Au cours de la séance publique de la Chambre du 1er février 1978, le Ministre déclarait qu'il avait préparé un plan de financement et que, si rien n'était entrepris, la dette atteindrait 40 milliards en 1982.

C'est alors à l'initiative de M. Lavens, Ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes, que le groupe de travail fut réinstallé le 1er octobre 1979, avec pour mission d'élaborer des propositions concrètes en vue de résorber le déficit, l'annexe à la déclaration gouvernementale du 5 avril 1979 prévoyant « l'assainissement et la stabilisation du régime de pensions des indépendants en concertation avec les organisations représentatives ».

La réponse du groupe de travail fut claire : il ne remettrait pas d'avis « tant que l'autorité ne prendrait pas une décision au sujet de la reprise du « back-service », par l'Etat ».

Enfin, le groupe fut à nouveau convoqué le 4 juillet 1980.

1962-1980 : dix-huit années d'études, 7 ministres : MM. A. Declerck, d'Alcantara, Hanin, Tindemans, Hannotte, Humblet, Lavens...

Entre-temps, les membres du groupe de travail ont vieilli, certains sont disparus, dont le regretté président M. Allard. De nouveaux membres sont apparus.

Tous, anciens et modernes, ont eu l'occasion de retourner le problème sous toutes ses faces et les conclusions sont tellement évidentes que poursuivre, pendant des années encore, cette manière de procéder ne serait plus considéré que comme une façon dilatoire d'éviter les responsabilités et de reporter toujours à plus tard la solution d'un problème qui atteint aujourd'hui un aspect dramatique.

Il est temps donc d'utiliser ces dix-huit années d'études pour proposer une réforme définitive qui :

1. Résorbe le déficit du passé;
2. Apure le déficit structurel dans un régime propre aux indépendants.

C'est le but de la présente proposition de loi.

Elle s'inspire des considérations suivantes émises par la majorité des représentants qualifiés des travailleurs indépendants :

1. Le rapport entre actifs et pensionnés est tel qu'il n'est pas concevable de réaliser un équilibre financier à l'intérieur du régime.

2. Le régime englobe des catégories de travailleurs dont les ressources sont très différentes. Certains participent aux dépenses sans participer réellement aux recettes. Il y a donc lieu, soit d'harmoniser les recettes soit de recourir plus largement à la collectivité.

3. La pension des indépendants, de forfaitaire et uniforme sans égard aux cotisations, doit devenir, comme celle des

de werknemers, in verhouding staan tot het inkomen van de loopbaan, waarvan het een gedeeltelijke verlenging vormt.

4. De werknemers betalen thans tweemaal meer bijdragen op hun bedrijfsinkomsten dan de zelfstandigen. Het pensioen kan dus in de twee gevallen niet hetzelfde zijn.

5. Een minimumpensioen moet aan allen een passend inkomen waarborgen.

Hieruit blijkt als dadelijk dat de Staat het structureel deficit te zijnen laste dient te nemen, met een nagenoeg evenhoge bijdrage van de gemeenschap als de huidige subsidiëring.

Is dit een discriminatie ten opzichte van de werknemers? Beslist niet, aangezien de Staat te zijner tijd het samengevoegd deficit van de regeling der werknemers voor zijn rekening heeft genomen om dat stelsel levensvatbaar te maken. Die proefneming was trouwens overtuigend. Het is nutteloos naar een andere formule te zoeken voor de zelfstandigen, die nooit de middelen zullen bezitten om een tekort weg te werken dat thans 35 miljard bedraagt en in 1982 40 miljard zal belopen.

Indien dat tekort niet wordt weggewerkt, zal het huidige structureel tekort als gevolg van de financiële lasten blijven bestaan, ongeacht de inspanningen die de zelfstandigen zouden leveren.

De Regering heeft trouwens zopas in haar economisch en sociaal herstelplan toegezegd het globale tekort van het pensioenstelsel te haren laste te zullen nemen. Daartoe zal een consolidatielening worden aangegaan, waarvan de Regering de aflossing op zich zal nemen en waarvan de rente zal worden betaald, enerzijds, met een aanvullende toelage van de Staat en, anderzijds, met een opnemings van de reserves van het kinderbijslagstelsel van de zelfstandigen.

Eerst als die sanering is uitgevoerd, zal een sluitende regeling tot stand gebracht kunnen worden.

De oplossing ligt voor de hand. Het is voldoende de regeling der werknemers als voorbeeld te nemen en te bepalen dat een zelfstandige die evenwel bijdragen betaalt als een werknemer, hetzelfde pensioen zal genieten. Indien de zelfstandige slechts een gedeelte van de bijdrage van een werknemer betaalt, zal hij een evenredig pensioen ontvangen.

Aangezien de zelfstandigen over het algemeen 7 pct. van hun geplafoneerd inkomen betalen, terwijl de werknemers (niet inbegrip van de werkgeversbijdrage) 14 pct. bijdragen, zou het zelfstandigenpensioen kunnen worden vastgesteld op de helft van het werknemerspensioen of, beter nog, evenals in het werknemersstelsel, in verhouding tot de bijdragen.

De Staat zou dus nog alleen optreden om de begroting sluitend te maken, zoals hij nu doet voor de loontrekkenden. Hij zou dus een gelijklopende inspanning doen die eveneens in verhouding zou staan tot de inspanning die de toekomstige gerechtigden zullen leveren. Het onderzoek naar de bestaansmiddelen zou derhalve overbodig worden.

Sommige zelfstandigen met een laag of een marginaal inkomen, welke in die regeling minder zouden ontvangen dan het bestaansminimum, zouden onder het stelsel van het

salariés, proportionnelle aux revenus de la carrière dont elle constitue un prolongement partiel.

4. Les salariés cotisent actuellement sur leurs revenus professionnels pour un pourcentage double des indépendants. Le montant de la pension des uns et des autres ne peut donc être identique.

5. Une pension minimum doit garantir à tous un revenu décent.

On voit tout de suite que ces considérations supposent la reprise en charge, par l'Etat, du déficit structurel avec une participation de la collectivité similaire à la subside existante.

Y a-t-il discrimination envers les travailleurs salariés? Certes pas puisqu'en son temps l'Etat reprit en charge le déficit cumulé du régime des salariés afin de permettre la viabilité du système. L'expérience fut d'ailleurs concluante. Il est inutile d'espérer une autre formule pour les indépendants qui ne pourront jamais trouver les moyens d'absorber un déficit de 35 milliards en 1981 et de 40 milliards en 1982.

Si ce déficit n'est cependant pas résorbé, les charges financières maintiendront le déficit structurel quel que soit l'effort des indépendants.

Le Gouvernement vient d'ailleurs d'accepter dans son plan de redressement économique et social de prendre en charge le déficit global du régime de pension. Il le fera sur la base d'un emprunt de consolidation dont il supportera l'amortissement, l'intérêt de l'emprunt étant couvert d'une part par un subside complémentaire de l'Etat, d'autre part par un prélèvement dans les réserves du régime des allocations familiales des indépendants.

Ce n'est qu'à partir de cet assainissement qu'on pourra établir un régime en équilibre.

La solution est évidente. Il suffit de prendre comme exemple le régime des salariés et d'établir qu'une cotisation d'indépendant égale à celle d'un salarié doit lui assurer une pension identique. Si l'indépendant ne paie qu'une partie de la cotisation d'un salarié il recevra une pension proportionnelle.

Comme, en général, les indépendants paient 7 p.c. de leur revenu plafonné alors que les salariés et appointés cotisent (intervention patronale comprise) pour 14 p.c., la pension des indépendants pourrait être fixée à la moitié de la pension des salariés ou, mieux, proportionnelle, comme celle-ci, aux cotisations.

L'Etat n'interviendrait donc plus que pour équilibrer le budget, comme il le fait pour les travailleurs salariés. Cette intervention sera donc parallèle et, elle aussi, proportionnelle à l'effort fourni par les futurs bénéficiaires. L'enquête sur les ressources deviendrait superflue.

Certains indépendants à revenus faibles ou marginaux qui pourraient, en vertu de ce système, obtenir moins que le minimum vital, pourraient dépendre du régime du revenu

gewaarborgd inkomen kunnen vallen en een forfaitair pensioen genieten dat nu al meer zou bedragen dan het pensioen dat alle zelfstandigen ontvangen zonder inaanmerkingneming van hun bijdragen. Het spreekt vanzelf dat het onderzoek naar de bestaansmiddelen in dit geval gehandhaafd blijft.

Tenslotte zou voor de zelfstandigen die het bedrag van hun wettig pensioen wensen aan te vullen met een vrijwillig stelsel van aanvullende bijdragen, een verzekeringsregeling kunnen worden ingesteld bij de Sociale Verzekeringskassen voor zelfstandigen of op enige ander wijze, waarbij de Staat de last zou dragen van de indexering van de verkregen renten, zoals hij nu ook doet voor het pensioen van de loontrekkenden. Het zou uiteraard normaal zijn dat die vrijwillige bijdragen mogen worden afgetrokken van de inkomsten die in de belastingen worden aangegeven.

Besluit

Deze regeling heeft ten opzichte van alle andere oplossingen het grote voordeel dat zij werkelijk het evenwicht herstelt tussen de voordelen verstrekt door de twee belangrijkste pensioenstelsels: dat van de loontrekkenden en dat van de zelfstandigen. Er wordt een einde gemaakt aan een uitgesproken discriminatie zonder dat enig voorrecht wordt toegekend aan het hervormde stelsel, aangezien de Staat voor het ene doet wat hij voor het andere heeft gedaan.

Nu iedereen de mond vol heeft over de harmonisering van de pensioenstelsels, biedt dit voorstel op zijn minst een evenwichtige en democratische oplossing. Op grond van welke beginselen zou men zich kunnen verzetten tegen een oplossing die van de Staat dezelfde financiële inspanning voor beide stelsels vraagt en van de bijdrageplichtigen een bijdrage eist die strikt evenredig is met hun uitkeringen?

Aan hen die hiertegen inbrengen dat een dergelijke hervorming grote uitgaven zal meebrengen voor de Staat, kan en moet worden geantwoord dat niet meer wordt geëist dan hetgeen gedaan is voor het tegenwoordige stelsel van de loontrekkenden met de onbetwispbaar voordelige gevolgen vandien.

Het zou trouwens niet de eerste keer zijn dat in deze crisisperiode wordt gedacht aan de consolidatie van een verlieslatend systeem, waarvan het jongste voorbeeld de poging is om de tekorten van het RIZIV aan te zuiveren.

*
**

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1

Het rust- en overlevingspensioen van de zelfstandigen wordt berekend naar dezelfde regels als die welke gelden voor de werknemers.

garanti et obtenir une pension forfaitaire qui aujourd'hui déjà serait supérieure à celle que tous les indépendants obtiennent, quelle que soit leur cotisation. Il va de soi que, dans ce cas, l'enquête sur les ressources serait maintenue.

Enfin, pour les indépendants qui désireraient compléter le montant de leur pension légale par un système libre de versements complémentaires, un régime d'assurance pourrait être instauré au sein même des Caisse d'Assurances sociales des indépendants ou par tout autre moyen, l'Etat supportant l'indexation des rentes acquises, comme il le fait aujourd'hui pour la pension totale des salariés. Il serait même évidemment normal que ces cotisations libres soient déductibles des revenus déclarés à l'impôt.

Conclusion

Le système ainsi décrit possède un avantage considérable sur toute autre solution: il rétablit un réel équilibre entre les avantages des deux régimes les plus importants: celui des salariés et celui des indépendants. Il met fin à une discrimination évidente sans accorder le moindre privilège au régime réformé, l'Etat adoptant pour l'un ce qu'il a adopté pour l'autre.

Au moment où tout le monde s'accorde pour réclamer une harmonisation des régimes, celle-ci a le mérite d'être équilibrée et démocratique. On ne voit vraiment pas au nom de quels principes on pourrait s'opposer à cette solution qui demande, de la part de l'Etat, le même effort financier pour les deux régimes et de la part des cotisants une participation strictement proportionnelle à leurs allocations.

Quant à ceux qui objecteraient qu'une pareille réforme du système actuel implique une dépense considérable de la part de l'Etat, on peut et on doit répondre que le régime proposé ne demande pas plus que ce qui a été fait pour le régime actuel des salariés et qui a conduit à la situation incontestablement favorable qu'ils connaissent aujourd'hui.

Ce ne serait d'ailleurs pas la première fois qu'on songerait, en cette période de crise, à la consolidation d'un système en perte, la toute récente tentative ayant pour but de résorber celle de l'INAMI.

R. GILLET.

*
**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er

La pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants est calculée selon les mêmes règles que celles appliquées aux travailleurs salariés.

ART. 2

De zelfstandigen betalen bijdragen naar verhouding van hun bruto-inkomsten tot een hoogste bedrag vastgesteld op dezelfde wijze als in het stelsel van de bedienden. De bijdragen door de zelfstandigen verschuldigd, belopen 50 pct. van de samengevoegde bijdragen van de werknemers en de werkgevers.

ART. 3

De rust- en overlevingspensioenen worden verleend naar dezelfde modaliteiten als die welke bepaald zijn in de wetgeving betreffende de arbeidspensioenen.

Zij zijn in verhouding tot de gestorten bijdragen en belopen, *mutatis mutandis*, 50 pct. van de pensioenen verleend krachtens die wetgeving.

Het onderzoek naar de bestaansmiddelen wordt afgeschaft.

ART. 4

Indien het verleende pensioen niet het bestaansminimum bereikt, komt de zelfstandige in aanmerking voor het stelsel van het gewaarborgd inkomen onder dezelfde voorwaarden als de huidige gerechtigden, met name wat betreft het onderzoek naar de bestaansmiddelen.

ART. 5

De bijdragen die de zelfstandigen storten voor een aanvullend pensioen, zijn aftrekbaar van het inkomen aangegeven in de personenbelasting, binnen de grenzen en op de wijze bepaald door de Koning.

ART. 6

De Staat neemt te zijnen laste de consolidering en de aflossing van de gecumuleerde schuld van het pensioenstelsel van de zelfstandigen op 1 januari 1982.

ART. 7

De bepalingen van het koninklijk besluit n° 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen worden door de Koning, bij in Ministerraad overlegd besluit, opgeheven of gewijzigd ten einde ze in overeenstemming te brengen met deze wet.

ART. 8

Deze wet heeft gevolg op 1 januari 1982.

ART. 2

Les cotisations des travailleurs indépendants sont proportionnelles à leur revenu brut, plafonné de la manière prévue dans le régime des employés. Le pourcentage des cotisations dues est égal à 50 p.c. des cotisations des travailleurs salariés et des cotisations patronales additionnées.

ART. 3

Les pensions de retraite et de survie sont octroyées selon les mêmes modalités que celles prévues par la législation relative aux pensions des travailleurs salariés.

Elles sont proportionnelles aux cotisations versées et représentent, *mutatis mutandis*, 50 p.c. des pensions versées en vertu de ladite législation.

L'enquête sur les ressources est supprimée.

ART. 4

Lorsque la pension octroyée n'atteint pas le minimum socio-vital, le travailleur indépendant peut bénéficier du régime du revenu garanti dans les mêmes conditions que les bénéficiaires actuels, notamment en ce qui concerne l'enquête sur les ressources.

ART. 5

Les cotisations versées par les travailleurs indépendants en vue de constituer une pension complémentaire à la pension légale sont déductibles des revenus déclarés à l'impôt des personnes physiques dans les limites et selon les modalités fixées par le Roi.

ART. 6

L'Etat belge assume la charge de la consolidation et de l'amortissement de la dette cumulée du régime des pensions des travailleurs indépendants en date du 1er janvier 1982.

ART. 7

Le Roi, par arrêtés délibérés en Conseil des Ministres, abrogera ou modifiera les dispositions de l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants pour les mettre en concordance avec les dispositions de la présente loi.

ART. 8

La présente loi produit ses effets le 1er janvier 1982.

R. GILLET.
A. LAGASSE.
A. DELPEREE.
J. LEPAFFE.
M. PAYFA.
S. MOUREAUX.

Bijlage I

EVOLUTIE VAN DE FINANCIËLE SITUATIE VAN DE PENSIOENSECTOR

(in miljoenen frank)

	Schuld begin jaar	ONTVANGSTEN			UITGAVEN					Schuld einde jaar
		Bijdragen	Rijkssub- sidie	Diverse	Pensioen R.R.O.P.	Onvoorw. pensioen	Financiële lasten	Administ. kosten		
1968	3.392,8	3.046,2	2.652,1	294,1	5.191,4	223,8	211,5	209,9	3.237,-	
1969	3.237,-	3.498,7	2.833,4	50,6	5.625,5	246,7	259,5	243,2	3.229,2	
1970	3.229,2	3.805,4	3.326,6	152,8	6.310,3	293,7	242,-	261,1	3.051,5	
1971	3.051,5	4.308,4	3.852,-	164,8	7.760,6	413,8	227,7	274,9	3.403,3	
1972	3.403,3	5.182,9	5.186,9	87,8	9.639,2	467,9	190,5	276,8	3.520,1	
1973	3.520,1	6.554,2	7.452,2	13,1	13.780,9	571,7	233,4	331,8	4.444,6	
1974	4.444,6	7.850,5	9.146,5	225,2	17.918,3	732,1	599,9	351,3	6.824,-	
1975	6.824,-	10.785,-	12.047,-	85,8	22.883,7	1.150,1	691,-	438,9	9.069,9	
1976	9.069,9	12.787,9	13.301,9	-	26.206,1	1.086,0	939,-	478,3	11.689,5	
1977	11.689,5	13.581,9	14.252,6	99,1	29.419,-	376,9	1.086,6	708,8	15.347,2	
1978	15.347,2	14.267,6	14.953,4	-	30.791,2	204,8	1.305,4	539,6	18.967,2	
1979	18.967,2	14.997,6	15.584,7	111,2	32.173,-	241,5	1.730,4	597,-	23.015,6	

EVOLUTION DE LA SITUATION FINANCIERE DU SECTEUR DES PENSIONS
(en millions de francs)

	Dette début d'année	RECETTES			DEPENSES				Dette fin d'année
		Cotisations	Subside de l'Etat	Divers	Pension C.N.P.R.S.	Pension incond.	Charges financières	Frais admin.	
1968	3.392,8	3.046,2	2.652,1	294,1	5.191,4	223,8	211,5	209,9	3.237,-
1969	3.237,-	3.498,7	2.833,4	50,6	5.625,5	246,7	259,5	243,2	3.229,2
1970	3.229,2	3.805,4	3.326,6	152,8	6.310,3	293,7	242,-	261,1	3.051,5
1971	3.051,5	4.308,4	3.852,-	164,8	7.760,6	413,8	227,7	274,9	3.403,3
1972	3.403,3	5.182,9	5.186,9	87,8	9.639,2	467,9	190,5	276,8	3.520,1
1973	3.520,1	6.554,2	7.452,2	13,1	13.780,9	571,7	233,4	331,8	4.444,6
1974	4.444,6	7.850,5	9.146,5	225,2	17.918,3	732,1	599,9	351,3	6.824,-
1975	6.824,-	10.785,-	12.047,-	85,8	22.883,7	1.150,1	691,-	438,9	9.069,9
1976	9.069,9	12.787,9	13.301,9	-	26.206,1	1.086,0	939,-	478,3	11.689,5
1977	11.689,5	13.581,9	14.252,6	99,1	29.419,-	376,9	1.086,6	708,8	15.347,2
1978	15.347,2	14.267,6	14.953,4	-	30.791,2	204,8	1.305,4	539,6	18.967,2
1979	18.967,2	14.997,6	15.584,7	111,2	32.173,-	241,5	1.730,4	597,-	23.015,6

Evolutie van het aantal gepensioneerden

Bijlage II

Jaar	Globaal	Relatief 1968 = 100
1968	249.615	100
1969	263.944	105,7
1970	269.551	108
1971	284.413	113,9
1972	290.177	116,3
1973	311.534	124,8
1974	344.678	138,1
1975	385.717	154,5
1976	398.223	159,5
1977	401.230	160,7
1978	415.931	166,6
1979	424.335	170,0

Evolutie globaal aantal aangeslotenen

Bijlage III

Jaar	Met inbegrip van geestelijken en kloost.	Zonder geestelijken en kloosterlingen
1968	717.872	689.605
1969	726.658	699.880
1970	719.066	693.950
1971	704.706	680.715
1972	694.688	672.029
1973	687.486	669.556
1974	677.006	660.135
1975	664.999	649.515
1976		640.367
1977		641.982
1978		643.785
1979		645.728

Annexe II

Evolution globale du nombre d'affiliés

Année	avec les membres du clergé et des commu- nautés religieuses	sans les membres du clergé et des commu- nautés religieuses
1968	717.872	689.605
1969	726.658	699.880
1970	719.066	693.950
1971	704.706	680.715
1972	694.688	672.029
1973	687.486	669.556
1974	677.006	660.135
1975	664.999	649.515
1976		640.367
1977		641.982
1978		643.785
1979		645.728

évolution du nombre des pensionnés

Annexe III

année	global	relatif 1968 = 100
1968	249.615	100
1969	263.944	105,7
1970	269.551	108
1971	284.413	113,9
1972	290.177	116,3
1973	311.534	124,8
1974	344.678	138,1
1975	385.717	154,5
1976	398.223	159,5
1977	401.230	160,7
1978	415.931	166,6
1979	424.335	170,0

Evolutie bijdragen pensioensector**Bijlage IV**

Jaar	Ontvangsten in miljoenen franken	% stijging	Gemiddelde per aangeslotene (x)	% stijging
1968	3.046,2	100	4.417,8	100
1969	3.498,7	114,9	5.094,-	115,3
1970	3.805,4	124,9	5.578,-	126,3
1971	4.308,4	141,4	6.329,-	143,3
1972	5.182,9	170,1	7.712,-	174,6
1973	6.554,2	215,2	9.789,-	221,6
1974	7.850,2	257,7	11.892,-	269,2
1975	10.785,-	354,-	16.605,-	375,9
1976	12.787,9	419,8	19.970,-	452,1
1977	13.581,9	445,9	21.156,-	479,-
1978	14.267,6	468,3	22.161,-	501,6
1979	14.997,6	492,3	23.226,-	525,4

(*) Abstractie van de geestelijkheid (geen pensioenbijdrage en sedert 1 januari 1976 niet meer onderworpen).

Bijlage VEvolutie van de globale rijkssubsidie pensioensector

(in miljoenen frank)

Jaar	Globaal	Stijgings- percentage
1968	2.652,1	100
1969	2.833,4	106,8
1970	3.326,6	125,4
1971	3.852,-	145,2
1972	5.186,9	195,6
1973	7.452,2	281,-
1974	9.146,5	344,9
1975	12.047,-	454,2
1976	13.301,8	501,6
1977	14.252,6	537,4
1978	14.953,4	563,8
1979	15.584,6	587,6

Evolution des cotisations secteur-pension

Annexe IV

Année	Encaissement en millions de francs	% d'augmenta- tion	Moyenne par affilié (*)	% d'augmenta- tion
1968	3.046,2	100	4.417,8	100
1969	3.498,7	114,9	5.094,-	115,3
1970	3.805,4	124,9	5.578,-	126,3
1971	4.308,4	141,4	6.329,-	143,3
1972	5.182,9	170,1	7.712,-	174,6
1973	6.554,2	215,2	9.789,-	221,6
1974	7.850,2	257,7	11.892,-	269,2
1975	10.785,-	354,-	16.605,-	375,9
1976	12.787,9	419,8	19.970,-	452,1
1977	13.581,9	445,9	21.156,-	479,-
1978	14.267,6	468,3	22.161,-	501,6
1979	14.997,6	492,3	23.226,-	525,4

(*) Abstraction des communautés religieuses (pas de cotisation pension et ne plus assujetties depuis le 1er janvier 1976).

Annexe V

Evolution globale des subsides du secteur-pension
(en millions de francs)

année	global	pourcentage d'augmentation
1968	2.652,1	100
1969	2.833,4	106,8
1970	3.326,6	125,4
1971	3.852,-	145,2
1972	5.186,9	195,6
1973	7.452,2	281
1974	9.146,5	344,9
1975	12.047,-	454,2
1976	13.301,8	501,6
1977	14.252,6	537,4
1978	14.953,4	563,8
1979	15.584,6	587,6

1977 - 1979 : Evolutie van de gerechtigden op rust- en overlevingsuitkeringen volgens de beroepssector

Beroepssector	1977	1978	1979
Landbouw	124.285 - 1.674	125.656 + 1.371	125.429 - 227
Nijverheid	85.519 - 64	87.664 +2.145	88.467 + 803
Handel	130.056 + 3.119	138.007 + 7.951	143.827 + 5.820
Vrije beroepen	11.152 + 477	11.994 + 842	12.473 + 479
Diensten	49.045 +1.063	51.187 +2.142	52.625 +1.438
Gewezen kolonisten	1.173 + 86	1.423 + 250	1.514 + 91
Totaal	401.230 + 3.007	415.931 +14.701	424.335 + 8.404

1977 - 1979 : Evolution des bénéficiaires de prestations de retraite et de survie par secteur professionnel

Secteur professionnel	1977	1978	1979
Agriculture	124.285 - 1.674	125.656 + 1.371	125.429 - 227
Industrie	85.519 - 64	87.664 + 2.145	88.467 + 803
Commerce	130.056 + 3.119	138.007 + 7.951	143.827 + 5.820
Professions libérales	11.152 + 477	11.994 + 842	12.473 + 479
Services	49.045 + 1.063	51.187 + 2.142	52.625 + 1.438
Anciens colons	1.173 + 86	1.423 + 250	1.514 + 91
Total	401.230 + 3.007	415.931 +14.701	424.335 + 8.404

Bijlage VII

Spreading der aangesloten per bedrijfstak, hoedanigheid, inkomstenschilven en volgens de gesaamde bedragen van hun bijdragen

(Inkomsten 1976, - aantal aangesloten op 30 juni 1979)

	Landbouw			Nijverheid			Handel			Vrije beroepen			Diensten			Totalen	
	Aantal	Bedragen der inkomsten	Bedragen der bijdragen	Aantal	Bedragen der inkomsten	Bedragen der bijdragen	Aantal	Bedragen der inkomsten	Bedragen der bijdragen	Aantal	Bedragen der inkomsten	Bedragen der bijdragen	Aantal	Bedragen der inkomsten	Bedragen der bijdragen	Aantal	Bedragen der inkomsten
I. Hoofdberoepen																	
31.248	3.031,66	741,14	19.247	1.688,17	455,77	48.246	4.336,77	1.142,47	7.696	599,05	182,24	11.712	1.147,60	277,34	118.199	10.803,25	2.798,56
53.945	17.647,51	2.364,77	67.431	25.303,20	3.390,63	93.250	32.253,25	4.321,94	12.583	4.509,11	604,22	17.529	5.483,45	734,78	244.738	85.196,52	11.416,34
8.314	5.778,15	732,12	30.633	21.685,04	2.733,90	25.441	17.912,24	2.261,58	6.216	4.497,76	563,73	2.834	1.989,03	251,35	73.438	51.862,22	6.542,56
4.299	5.691,25	453,13	27.033	44.296,07	2.849,39	21.818	34.321,80	2.299,70	18.919	39.199,24	1.994,14	2.265	3.424,30	238,74	74.334	126.932,66	7.835,10
97.856	32.148,57	4.291,16	144.344	92.972,48	9.429,69	188.755	88.824,06	10.025,69	45.414	48.805,16	3.344,33	34.340	12.044,38	1.502,21	510.709	274.794,65	28.593,85
II. Bijberoepen																	
3.961	86,82	-	3.726	61,12	-	7.060	126,57	-	2.485	40,64	-	1.064	18,43	-	18.296	333,58	-
5.113	442,73	40,73	4.132	381,56	35,10	9.537	882,19	81,16	3.066	289,11	26,60	1.217	109,70	10,09	23.065	2.105,29	193,68
1.892	549,80	73,67	3.210	1.056,01	141,51	5.778	1.817,24	243,51	2.860	961,94	128,90	657	200,64	26,89	14.397	4.585,63	614,48
131	90,79	11,51	767	541,71	68,34	1.001	702,75	88,80	908	650,65	81,76	97	68,54	8,65	2.904	2.054,44	259,06
95	176,13	10,01	1.137	3.043,73	119,84	982	1.897,16	103,51	2.156	4.562,83	227,25	82	188,94	8,64	4.452	9.848,79	469,25
11.192	1.346,27	135,92	12.972	5.084,13	364,79	24.358	5.425,91	516,98	11.475	6.485,17	464,51	3.117	586,25	54,27	63.114	18.927,73	1.536,47
III. Actieven na pensioen leeftijd																	
3.797	78,18	-	2.293	34,--	-	4.506	80,44	-	723	11,36	-	409	7,80	-	11.728	211,78	-
4.084	693,37	63,79	7.246	2.185,41	201,06	15.756	3.938,77	362,37	3.124	1.089,33	100,22	843	159,76	14,70	31.053	8.066,64	742,14
138	246,60	11,22	1.614	3.850,90	131,19	1.512	3.212,80	122,90	1.060	1.901,49	86,16	58	136,84	4,71	4.382	9.348,63	356,18
8.019	1.018,15	75,01	11.153	6.070,31	332,25	21.774	7.232,01	485,27	4.907	3.002,18	186,38	1.310	304,40	19,41	47.163	17.627,05	1.098,32
117.067	34.512,99	4.502,09	168.469	104.126,92	10.126,73	234.887	101.481,98	11.027,94	61.796	58.292,51	3.995,22	38.767	12.935,03	1.575,89	620.986	311.349,43	31.227,87
ALGEMENE TOTALEN																(*)	

(*) Op 30.6.1979 waren er in totaal 645.866 verzekeringsplichtigen. Het verschil, d.i. 24.880 is te wijten aan het feit dat in deze tabel niet zijn opgenomen : de vissers (1.053) en de "diverse beroepen" (23.827) waarvan de spreiding volgens de inkomsten niet gekend is.

De verzekeringsplichtigen uit de groep "diverse beroepen" zijn dezen voor wie de mechanografische gegevens geen inlichtingen brengen wat het uitgeoefend beroep betreft.

Répartition des affiliés par branche d'activité, qualité d'assujettissement, tranches de revenus et d'après les montants évalués de leurs cotisations
 : revenus 1976 - nombre d'affiliés au 30.6.1979)

	Agriculture			Industrie			Commerce			Professions libérales			Services			Totaux		
	Nombre	Montants des revenus	Montants cotisations	Nombre	Montants des revenus	Montants cotisations	Nombre	Montants des revenus	Montants cotisations	Nombre	Montants des revenus	Montants cotisations	Nombre	Montants des revenus	Montants cotisations	Nombre	Montants des revenus	Montants cotisations
I. Assujettis principaux																		
31.298	3.031,66	741,14	19.247	1.688,17	455,77	1.142,47	7.696	599,05	182,24	11.712	1.147,60	277,34	118.199	10.803,25	2.795,96			
53.945	17.647,51	2.364,77	67.431	25.303,20	3.390,63	4.321,94	12.583	4.509,11	604,22	17.529	5.483,45	734,78	244.738	85.196,52	11.116,34			
8.314	5.778,15	732,12	30.633	21.685,04	2.733,90	2.261,58	6.216	4.497,76	563,73	2.834	1.989,03	251,35	73.438	51.862,22	6.542,68			
4.299	5.691,25	453,13	27.033	44.296,07	2.849,39	2.299,70	18.919	39.199,24	1.994,14	2.265	3.424,30	238,74	74.334	126.932,66	7.835,10			
97.856	32.148,57	4.291,16	144.344	92.972,48	9.429,69	10.025,69	45.414	48.805,16	3.344,33	34.340	12.044,38	1.502,21	510.709	274.794,65	28.593,08			
TOTAUX																		
II. Complémentaires																		
3.961	86,82	-	3.726	61,12	-	-	2.485	40,64	-	1.064	18,43	-	18.296	333,58	-			
5.113	442,73	40,73	4.132	381,56	35,10	81,16	3.066	289,11	26,60	1.217	109,70	10,09	23.065	2.105,29	193,68			
1.892	549,80	73,67	3.210	1.056,01	141,51	243,51	2.860	961,94	128,90	657	200,64	26,89	14.397	4.585,63	614,48			
131	90,79	11,51	767	541,71	68,34	88,80	908	650,65	81,76	97	68,54	8,65	2.904	2.054,44	259,06			
95	176,13	10,01	1.137	3.043,73	119,84	103,51	2.156	4.542,83	227,25	82	188,94	8,64	4.452	9.848,79	469,25			
11.192	1.346,27	135,92	12.972	5.084,13	364,79	516,98	11.475	6.485,17	464,51	3.117	586,25	54,27	63.114	18.927,73	1.536,47			
TOTAUX																		
III. Actifs après pension																		
3.797	78,18	-	2.293	34,-	-	-	723	11,36	-	409	7,80	-	11.728	211,78	-			
4.084	693,37	63,79	7.246	2.185,41	201,06	362,37	3.124	1.089,33	100,22	843	159,76	14,70	31.053	8.066,64	742,14			
138	246,60	11,22	1.614	3.850,90	131,19	122,90	1.060	1.901,49	86,16	58	136,84	4,71	4.382	9.348,63	356,18			
8.019	1.018,15	75,01	11.153	6.070,31	332,25	485,27	4.907	3.002,18	186,38	1.310	304,40	19,41	47.163	17.627,05	1.098,32			
117.067	34.512,99	4.502,09	168.469	104.126,92	10.126,73	11.027,94	61.796	58.292,51	3.995,22	38.767	12.935,03	1.575,89	620.986	811.349,43	31.227,87			
TOTAUX GENERAUX																	(*)	

(*) Au 30.6.1979, le nombre total des assujettis était de 645.866. La différence (24.880) provient du fait que ne sont pas repris dans ce tableau les pêcheurs (1.053) et les "professions diverses" (23.827) dont la répartition d'après les revenus n'est pas connue. Les assujettis repris sous la rubrique "professions diverses" sont ceux pour lesquels les données mécanographiques ne donnent aucun renseignement quant à la profession exercée.

Bijlage VIII

1968 - 1979 - Evolutie van het aantal gerechtigden op rust- en overlevingsuitkeringen per categorie

Categorie	1968		1979		Verschil 1968/1979	
		%		%		
Gehuwde mannen	73.829	29,58	100.809	23,76	+ 26.980	+ 36,54
Gescheiden echtgenoten	2.059	0,83	1.189	0,28	- 870	- 42,25
Alleenstaande mannen	48.088	19,26	88.217	20,79	+ 40.129	+ 83,45
Alleenstaande vrouwen	31.684	12,69	86.657	20,42	+ 54.973	+173,50
Weduwen (overlevingsp.)	79.357	31,79	122.162	28,79	+ 42.805	+ 53,94
Weduwen (rust+overl.)	14.345	5,75	23.358	5,51	+ 9.013	+ 62,83
Gescheiden vrouwen	92	0,04	1.122	0,26	+ 1.030	+119,56
Gescheiden vrouwen + rustpensioen	161	0,06	821	0,19	+ 660	+409,94
Totaal	249.615	100,--	424.335	100,--	+174.720	+ 70,--

1970 - 1979 - Evolutie van de gerechtigden op rust- en overlevings uitkeringen per beroepssector

	1970		1979		Verschil 1970-1979	
		%		%		%
Nijverheid en Ambachtswezen	59.241	21,98	88.467	20,85	+ 29.226	+ 49,33
Landbouw	107.549	39,90	125.429	29,56	+ 17.880	+ 16,62
Handel	72.924	27,05	143.827	33,89	+ 70.903	+ 97,23
Diensten	25.878	9,60	52.625	12,40	+ 26.747	+ 103,36
Vrije beroepen	3.813	1,42	12.473	2,94	+ 8.660	+ 227,12
Gewezen kolonisten	146	0,05	1.514	0,36	+ 1.368	+ 936,99
Totaal	269.551	100 --	424.335	100 --	+154.784	+ 57,42

Annexe VIII

B. Données statistiques

1968 - 1979 - Evolution du nombre de bénéficiaire de prestations de retraite et de survie répartis par catégorie

Catégorie	1968		1979		Différence 1968/1979	
		%		%		%
Hommes mariés	73.829	29,58	100.809	23,76	+ 26.980	+ 36,54
Conjoints séparés	2.059	0,83	1.189	0,28	- 870	- 42,25
Hommes isolés	48.088	19,26	88.217	20,79	+ 40.129	+ 83,45
Femmes isolées	31.684	12,69	86.657	20,42	+ 54.973	+ 173,50
Veuves (pens. de survie)	79.357	31,79	122.162	28,79	+ 42.805	+ 53,94
Veuves (retraite + survie)	14.345	5,75	23.358	5,51	+ 9.013	+ 62,83
Femmes séparées	92	0,04	1.122	0,26	+ 1.030	+ 1119,56
Femmes séparées + pens. de retraite	161	0,06	821	0,19	+ 660	+ 409,94
Total	249.615	100,--	424.335	100,--	+ 174.720	+ 70,--

1970 - 1979 - Evolution des bénéficiaires de prestations de retraite et de survie répartis par secteur professionnel

	1970		1979		Différence 1970-1979	
		%		%		%
Industrie et artisanat	59.241	21,98	88.467	20,85	+ 29.226	+ 49,33
Agriculture	107.549	39,90	125.429	29,56	+ 17.880	+ 16,62
Commerce	72.924	27,05	143.827	33,89	+ 70.903	+ 97,23
Services	25.878	9,60	52.625	12,40	+ 26.747	+ 103,36
Professions libérales	3.813	1,42	12.473	2,94	+ 8.660	+ 227,12
Anciens colons	146	0,05	1.514	0,36	+ 1.368	+ 936,99
Total	269.551	100,--	424.335	100,--	+ 154.784	+ 57,42

Bijlage IX

Spreiding volgens de taalgemeenschappen : 1979

Taalgemeenschap.	Pensioengerechtigden	%
Franse	164.788	38,84
Vlaamse	255.425	60,19
Duitstalige	4.122	0,97
TOTALEN	424.335	100,-

Annexe IX

REPARTITION D'APRES LA COMMUNAUTE LINGUISTIQUE : 1979

Communauté linguistique	Pensionnés	%
Française	164.788	38,84
Flamande	255.425	60,19
Allemande	4.122	0,97
TOTAUX	424.335	100,--

1970 - 1979 - Evolutie van de gerechtigden op rust- en overlevings-
uitkeringen per regio

Regio	1970		1979		Verschil 1970/1979	
		%		%		
Brussel	24.534	9,10	44.830	10,56	+ 20.296	+ 82,73
Vlaanderen	162.320	60,22	248.725	58,62	+ 86.405	+ 53,23
Wallonië	82.536	30,62	127.580	30,07	+ 45.044	+ 54,57
Rijk	269.390	99,94	421.135	99,25	+151.745	+ 56,33
Buitenland	161	0,06	3.200	0,75	+ 3.039	+1887,58
Totaal	269.551	100,--	424.335	100,--	+154.784	+ 57,42

C. Schalen van de uitkeringen op 1 juli 1980³⁵
Spilindex 140,22 - Coëfficiënt 1,9999(1,02)

1. Rust- en overlevingsuitkeringen (per jaar)

a) Gehuwde mannen

- basisbedrag	141.343 fr.
- 1e verhoogd bedrag	144.043 fr.
- 2e verhoogd bedrag	146.743 fr.

b) Alleenstaanden

- Basisbedrag	113.075 fr.
- 1e verhoogd bedrag	114.959 fr.
- 2e verhoogd bedrag	116.843 fr.

c) Overlevingspensioen

113.075 fr.

d) Uit de echt gescheiden vrouw

113.075 fr.

2. Toegelaten bedrijfsinkomsten

- zonder kind ten laste

- per jaar	100.218 fr.
- per maand	8.351 fr.

- met kind ten laste (x 1,5)

- per jaar	150.327 fr.
- per maand	12.527 fr.

Annexe X

1970 - 1979 : Evolution des bénéficiaires de prestations de retraite et de survie
répartis par région

Région	1970		1979		Différence 1970/1979	
		%		%		%
Bruxelles	24.534	9,10	44.830	10,56	+ 20.296	+ 82,73
Flandres	162.320	60,22	248.725	58,62	+ 86.405	+ 53,23
Wallonie	82.536	30,62	127.580	30,07	+ 45.044	+ 54,57
Royaume	269.390	99,94	421.135	99,25	+ 151.745	+ 56,33
Etranger	161	0,06	3.200	0,75	+ 3.039	+1.887,58
Total	269.551	100,--	424.335	100,--	+ 154.748	+ 57,42

C. Barèmes des prestations au 1er juillet 1980

Indice-pivot 140,22 - Coefficient 1.9999 = (1,02)³⁵

1. Prestations de retraite et de survie (par an)

a) Hommes mariés	
- taux de base	141.343 F
- 1er taux majoré	144.043 F
- 2ème taux majoré	146.743 F
b) Isolés	
- taux de base	113.075 F
- 1er taux majoré	114.959 F
- 2ème taux majoré	115.843 F
c) Pension de survie	113.075 F
d) Femme divorcée	113.075 F

2. Revenus professionnels autorisés

- sans enfant à charge	
- par an	100.218 F
- par mois	8.351 F
- avec enfant à charge (= x 1,5)	
- par an	150.327 F
- par mois	15.527 F